

Martijn Perdijk neemt werf Piersma over

Eerder berichtten we dat Pier Piersma de restauratie van het Fries jacht De Flecke Jouwer zag als zijn laatste grote klus. Martijn Perdijk neemt nu de werfgebouwen en de kraan in Heeg over en gaat verder op deze historische plek aan It Eilan. Pier (inmiddels 68) gaat het rustiger aan doen met hobbywerk aan het Friese jacht Maaike (1880) van E.H. van der Zee in de oude werfshuur. Door Wim de Bruijn

In SdZ 2016.6 vertelde Gerard ten Cate hoe de boeier *Vrouwe Maria* bij Jachtwerf Piersma werd teruggebracht in haar oorspronkelijke staat van Fries jacht. Uitgebreid werd beschreven hoe het schip nauwkeurig werd opgemeten en in tekening gebracht, na een behoorlijk grote restauratie die tevens de laatste grote klus van Pier Piersma (68) zou worden. Per 1 oktober trekt Pier zich terug in de oude werfshuur bij zijn historische woonhuis in Heeg.

Pier begon vijftig jaar geleden aan It Eilan, wat toen nog echt een eiland was. De enige verbinding was aanvankelijk een roeiboot met een veerman die je voor een dubbeltje overzette. Later kwam de huidige betonnen brug die je direct bij de werf brengt. Als kleine jongen was Pier op woensdagmiddag en zaterdagmorgen al te vinden op de werf van Berend de Jong, bekend

van de vele tjotters die hij bouwde. Nu stopt Pier met zijn werfactiviteiten. Martijn neemt de werfgebouwen en de kraan over en gaat met zijn eigen klantenkring en hopelijk ook die van Piersma, verder om deze rond- en platbodemerf te behouden en uit te bouwen.

Martijn Perdijk is bepaald geen vreemde op de werf van Piersma. Voordat hij voor zichzelf in Heeg begon, werkte hij twaalf winters als zzp'er bij Pier Piersma. Dat was een heel drukke tijd en ze werkten 's winters wel met zes tot acht man om alle schepen in het voorjaar klaar te hebben. Dat zullen vele klanten zich nog wel herinneren.

Laatste grote klus

Toen de leden van de Stichting Het Fries Jacht eind oktober 2015 bij Pier kwamen voor de ombouw van de boeier *Vrouwe Maria* tot Fries

links: Martijn Perdijk neemt vanaf 1 oktober zijn intrek op de werf op It Eilan (zie linksonder). (Foto Klaas Smit)

rechts: Pier Piersma aan het roer van het Fries jacht de Flecke Jouwer. (Foto Jikki Cats)

boven: Piersma voert overleg met de opdrachtgevers van *De Flecke jouwer*

onder: Mastbank, mastvoet en vier spanten, alles om de zware mastkoker te steunen. De druk op het vlak wordt door de zware mastvoet verdeeld over enkele leggers

links: Werf terrein met kraan Piersma

jacht, en direct ook de datum voor de tewaterlating vastprikten: 21 mei 2016, moest er heel wat worden georganiseerd. Pier mistte zijn rechterhand Theo die 50 jaar met hem had samengewerkt en met pensioen was gegaan. Sander Swart uit Joure, een vakkundig timmerman wiens vader bij De Jong in Joure had gewerkt en waar Sander als het ware op de werf was geboren, had

stage bij Pier gelopen tijdens zijn opleiding en was beschikbaar. Ook Marnix van der Molen, een ervaren scheepstimmerman stond Piersma terzijde bij deze klus.

Eerst werd de kajuit van de boeier weggehaald en het voordek verwijderd. Ook de motor ging eruit, alsmede de kuip, het achterdek en de te smalle zitbank tegen het achterschot. Een boeier heeft geen binnenboord, maar bij een Fries jacht loopt het binnenboord van voor tot achter tegen het boeisel en vormt een cruciale langsverstijving. Dit boord moest van voor tot achter vervangen worden, inclusief alle oplangers en de binnenlat voor de zwaardconstructie. Tevens werd de deklijst op het boeisel en binnenboord, alsmede de bedel- en hekbalk weer aangebracht.

Mastconstructie

Bij een boeier wordt de mast gesteund door een maskoker die op zijn plaats wordt gehouden door het zeilwerk dat eigenlijk een zwaar raamspant onder het dek is. Omdat er nu in een wedstrijdtuig was voorzien, moesten de krachten op de veel lagere, nieuw te plaatsen mastbank goed worden verdeeld over de huid en het vlak. Daarom werden er vier heel zware spanten gemaakt die in de leggers werden ingelaten, zodat de optredende krachten ruim verdeeld kunnen worden. De mastbank zit in feite opgesloten tussen deze vier zware spanten. Pier had vertrouwen in een onverstaagde mast, maar de opdrachtgevers

kozen toch voor een verstaging, want met 12,20 m lengte mast was het toch een hele paal! De massieve mast werd gemaakt door de bekende mastenmaker Piet Blaauw uit Stavoren. Om de mast met weinig moeite te kunnen strijken was er een contra-gewicht van maar liefst 500 kg lood op de mastvoet nodig. Als compensatie van dat contra-gewicht moest er 300 kg lood achter het midden van het schip worden aangebracht. Deze winter gaat er 150 kg lood van het contragewicht af en komt er een elektrische lier onderaan de mastvoet om de mast eenvoudig te zetten en te strijken. Dat scheelt dan ook weer 150 kg elders in de boot. Bij wedstrijden helpen alle beetjes!

In goede staat

De constructie, gangen, spanten en inhouten waren nog in goede staat na de vorige restauratie. Op enkele plaatsen werd er een stukje hout vervangen. Nadat alles kaal was gehaald kon de belijning van het boeisel, dat voor een deel werd vernieuwd, worden aangepast. (De zeeglijn was bij de verbouw tot boeier in 1962/3 wat strakker - dus hoger - geworden, dus minder zeeg om meer hoogte in de kajuit te verkrijgen.) Toen kon ook de nieuwe belijning worden aangebracht en een kraal en biezen worden gefreesd/geschaafd.

Na de restauratie heeft dit Friese jacht weer haar oorspronkelijke mooie zeeg teruggekregen. Er werd ook een nieuwe roer gemaakt en de oude, relatief smalle zwaarden werden vervangen door echte Fries jacht zwaarden. Het achterdek werd wat groter en ook de dwarsbank kreeg zijn oorspronkelijk breedte van 48 cm weer terug. Nu zit de stuurman een stuk prettiger dan op het oude 30 cm brede bankje.

Daarna kon Huite Loopik aan het werk. Hij heeft een modern bedrijf in Heeg voor renovatie van klassiekers en is een meester in het schilderen van jachten. Hij verzorgt bij Piersma al enkele jaren veel schilder- en lakwerk.

Al met al was het een zware klus die in relatief korte tijd moest worden geklaard. En dat is weer gelukt! Na deze en de vele honderden klussen hiervoor mag Pier bestempeld worden als groot ambassadeur van het ronde en platbodemjacht. Er was (is) geen (platbodem)evenement waar Pier zijn gezicht niet liet zien. En overal waar hij komt draagt hij zijn enthousiasme en belangstelling voor deze schepen uit. Daarnaast is het bewonderenswaardig hoe hij letterlijk de deuren van zijn werf en huis openzette voor deelnemer

links: Tijdens de tewaterlating schitteren de lak- en verflagen je tegemoet

onder: Van Fries jacht naar boeier en weer naar Fries jacht onder zeil. (Foto Jikki Cats)

boven: Er kwam ook een nieuwe motor op een andere plek in het jacht, op een nieuwe fundatie

onder: Duidelijk is de nieuwe punt in het boeisel te zien. De kralen en biezen zijn gefreesd en geschaafd, zoals het hoort! Ook het losse voordek is aangebracht en de bank tegen het achterschot en de banken/bakskisten in de kuip.

aan festiviteiten van evenementen. Als geen ander heeft Pier de belangstelling voor het ronde jacht levend gehouden, mede omdat hij zelf een enthousiast zeiler in dit soort jachten is. Verder heeft Pier een enorme bijdrage geleverd aan het verbreiden van vakkennis. Er zijn de nodige jonge jachtbouwers geweest die bij hem een leerplek hebben gehad. Een aantal van zijn leerlingen heeft het scheepsbouwersvak met veel gevoel opgepikt. Ook Martijn Perdijk werd een volleerd vakman bij Jachtwerf Piersma. In 10 jaar bouwde hij onder de naam Wind & Water een eigen klantenkring op. Mooi dat hij op deze bijzondere locatie verder gaat werken.

